

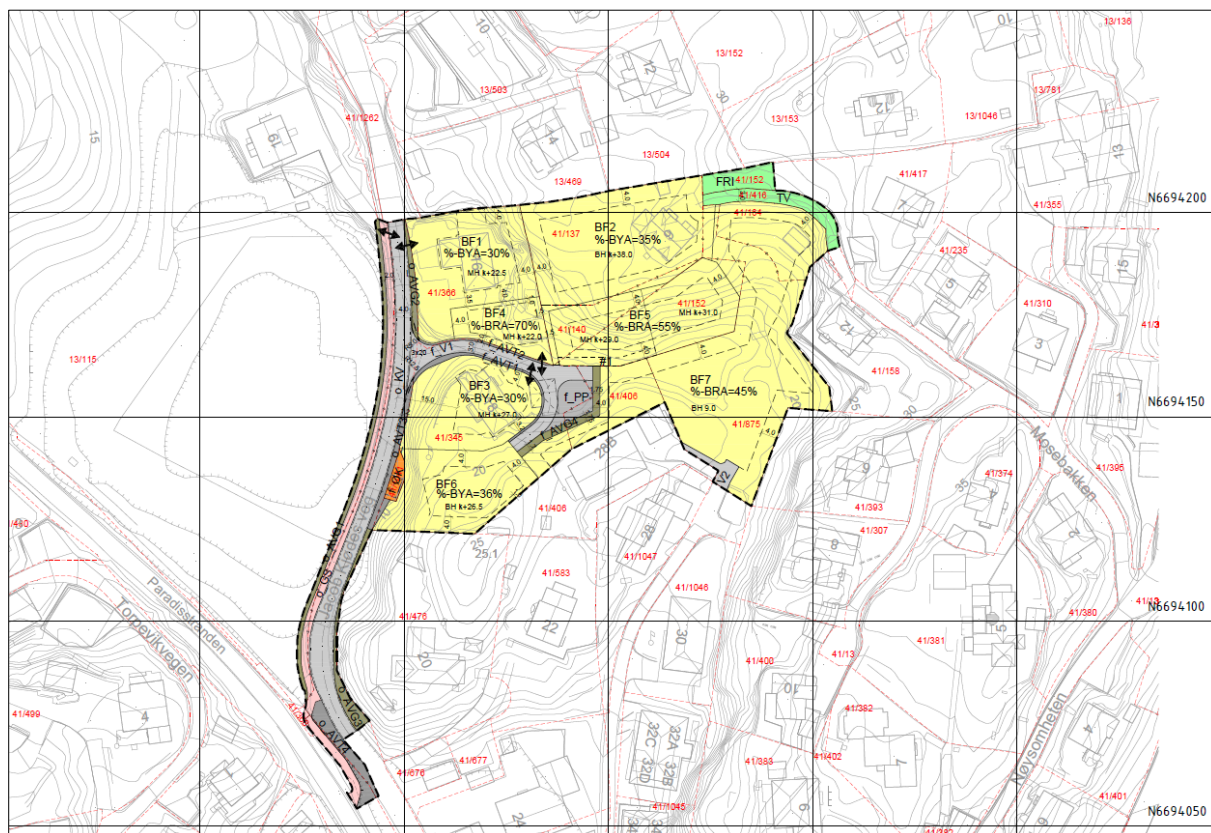
Linn Eilertsen
02.01.2023

Kartlegging av naturmangfold – Jacob Kjødes veg/Mosebakken, Bergen kommune

Bakgrunn

Det er planer om utbygging av fire nye eneboliger på Jacob Kjødes veg/ Mosebakken i Bergen kommune (**Figur 1** og **Figur 2**). Flere bruksnumre inngår i planområdet, og eksisterende boliger planlegges bevart. Bare gbnr 41/140, 41/152, 41/345 og 41/137 planlegges berørt av utbyggingen (**Figur 2**).

Bymiljøetaten i Bergen har bedt om en naturkartlegging i planområdet, med særlig fokus på store gamle trær. I den forbindelse har Biota Naturkompetanse AS fått i oppdrag å undersøke planområdet. Naturkartleggingen er utført på eiendommene som omfattes av planlagte inngrep, samt gbnr. 41/875 (tilsvarende felt BF7 i planutkastet).

Figur 1. Planutkast for Jacob Kjødes veg/Mosebakken. Kilde: Ard Arealplan AS.

Figur 2. Utkast til utomhusplan. Kilde: KAP AS.

Kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold

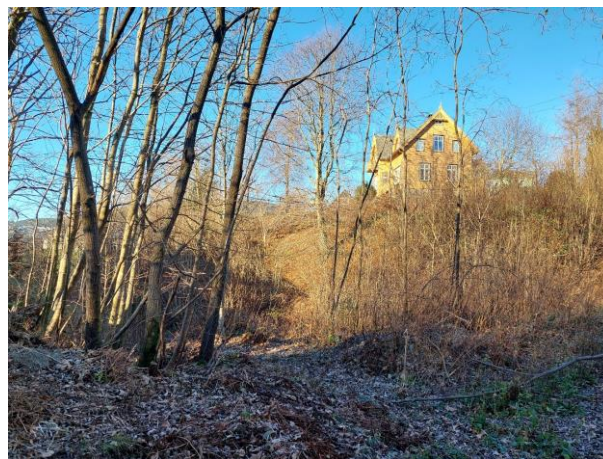
Det er ingen informasjon om naturmangfoldet i det aktuelle planområdet fra før i nasjonale databaser, verken naturtyper eller artsforekomster. Planområdet ligger i et etablert boligfelt dominert av eldre eneboliger bygget tidlig på 1900-tallet. Boligene har store tomter med opparbeidede hager. Det er litt naturlig vegetasjon mellom boligene, særlig i et søkk i terrenget i østlige del av planområdet. Det aktuelle området ble undersøkt 4. november 2022. Dette er utenfor vekstsesongen og det er derfor ikke mulig å fange opp det botaniske artsmangfoldet i sin helhet. Kunnskapsgrunnlaget når det gjelder artsforekomster av karplanter vurderes derfor som mangelfullt. Mange av naturtypene etter Miljødirektoratets instruks (2022) er mulig å fange opp så seint i sesongen og basert på resultatet av undersøkelsene vurderes det som lite sannsynlig at en ny undersøkelse til riktig tid på året vil resultere i funn av naturtyper utover det som ble registrert gjennom denne undersøkelsen.

Resultat av botaniske undersøkelser

Planområdet preges av påvirkning fra boligene rundt, det er litt fyllmasser i sørøst, det er en del hageavfall og betydelige innslag av fremmede arter og hagerømlinger. Nedenfor boligen i Mosebakken nr. 12 er deler av terrenget bygget opp med steinmurer. Det meste av planområdet

som ikke er påvirket av tekniske inngrep består av ung løvskog med blant annet platanlønn (fremmed art med status svært høy risiko (SE) jf. Artsdatabanken 2018), selje, bøk og bjørk.

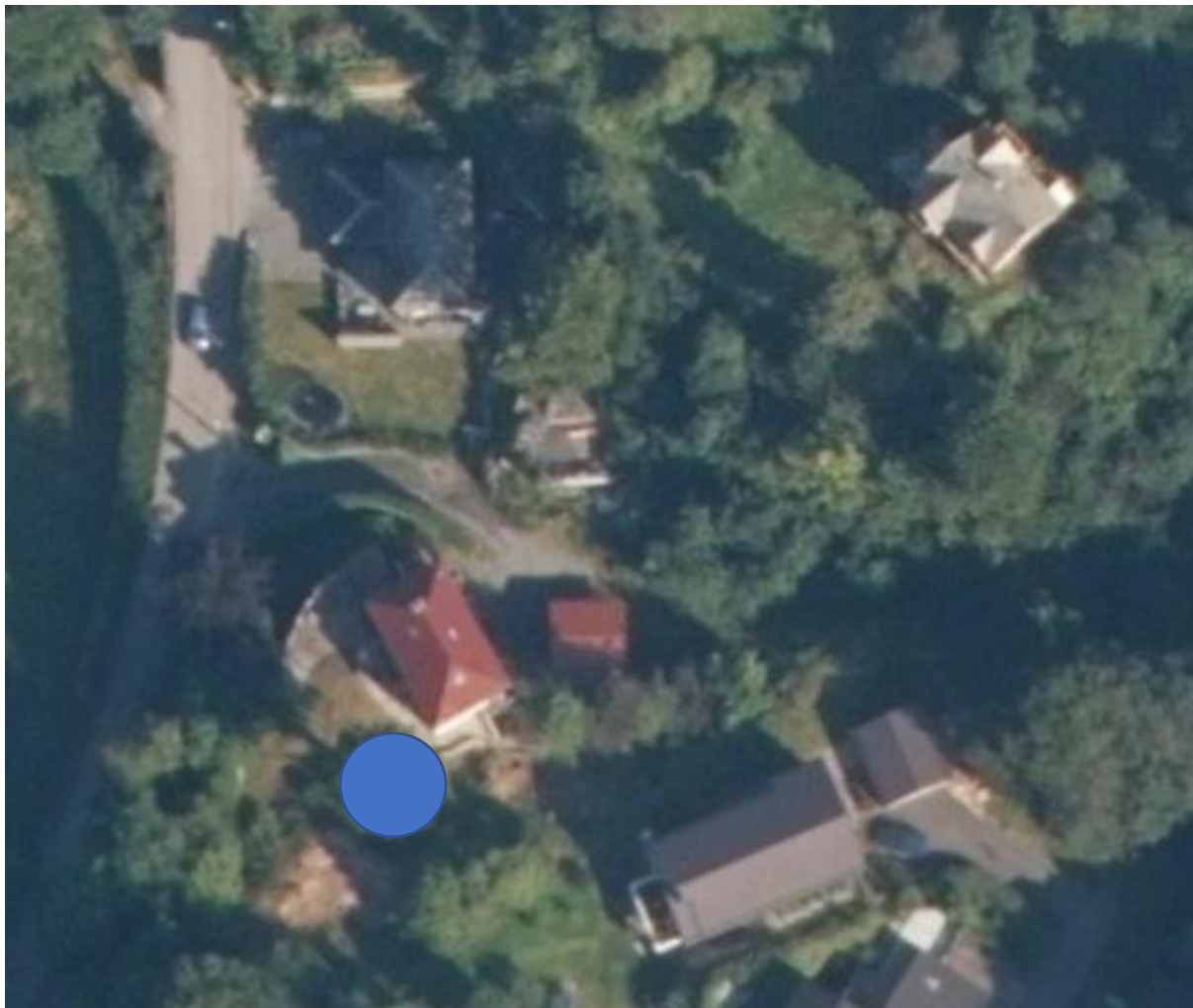
Det finnes også noen få store og gamle bøketrær her, men slike trær er ikke vurdert å ha spesiell verdi for naturmangfoldet og inngår ikke i Miljødirektoratets instruks for terrestriske naturtyper (2022). I det naturlige søkket i terrenget er det fuktig, men det dannes ikke våtmark. Her er det betydelige innslag av fremmedartene bulkemispel (SE) og amerikahumleblom (HI: høy risiko) i feltsjiktet, sammen med for eksempel bringebær, skogburkne og storfrytle.

Figur 3. Øverst: Utsikt fra innkjørsel til Jacob Kjødes veg 18 mot nordøst (venstre). Utsikt fra sørøstre del av planområdet mot nordvest og enebolig Mosebakken 9 (høyre). **Nederst:** Små steinmurer helt øst i planområdet, nedenfor enebolig i Mosebakken 12 (venstre). Utsikt fra midtre del av planområdet mot vest og boligen i Jacob Kjødes veg 18 (høyre).

I hagen til eneboligen sørvest i planområdet (Jacob Kjødes veg 18), står det en stor eik (**Figur 4** og **Figur 5**). Omkretsen på eika er målt til 232 cm i brysthøyde, noe som gjør at den kvalifiserer til naturtypen hul eik, selv om den ikke er synlig hul. Det er tilnærmet ingen gjengroing av trær eller busker rundt eika, noe som gjør at den har god tilstand. Det ble ikke registrert rødlistearter på eika og den har små barksprekker. Naturmangfold justeres opp fra lite til moderat på grunn av sekundærvariabelen sprekkebark jf. instruksen til Miljødirektoratet (2022). God tilstand og moderat naturmangfold gir *høy kvalitet* på naturtypen. Siden undersøkelsene er gjort etter utgått frist for

innmelding av kartleggingsprosjekt til Miljødirektoratet, kan ikke eika registreres og sendes inn til den nasjonale databasen Naturbase før til våren 2023. Hule eiker skal registreres som en sirkelformet polygon med en radius på 15 meter, dvs. en polygon på 700 m².

Figur 4. Flyfoto over det aktuelle planområdet, hul eik i hagen til Jacob Kjødes veg nr. 18 er markert med blå sirkel. Kilde: Norge i bilder.

Hensyn

Alle hule eiker som ikke står i produktiv skog regnes som utvalgte etter naturmangfoldloven og skal tas særskilt hensyn til.

Graving i grunnen nær gamle eiketrær kan skade røttene til treet og omfattende skader kan føre til at eika dør. Generelt kan man gå ut fra at rotsonen til eika tilsvarer kroneperiferien, men ofte kan den være 2-3 ganger så stor (**Figur 7**) og ifølge handlingsplanen for hule eiker bør det ikke graves i jorda inntil 10 meter fra stammen (Direktoratet for naturforvaltning 2012). Kroneperiferien til den aktuelle eika ble målt til mellom 375 og 410 cm mot sør og øst (**Figur 6**), der det kan bli aktuelt med tekniske inngrep. For å sikre at eika ikke tar skade bør det som et minimum ikke graves i grunnen i en sone på minst 4 meter fra stammen, helst bør man unngå jordbearbeiding og graving i en avstand på inntil 10 meter fra stammen.

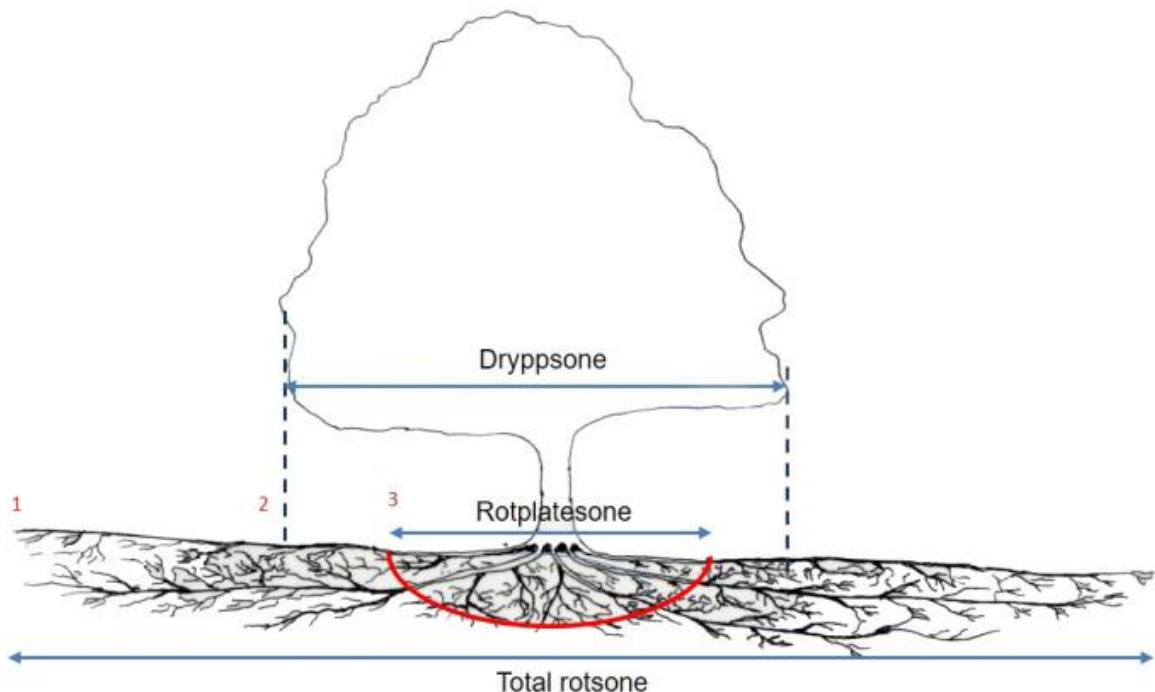
Ved massehåndtering bør det også gjøres tiltak for å redusere spredning av de fremmede artene som finnes i planområdet.

Figur 5. Venstre: Hul eik sett fra nordøst mot sørvest. **Høyre:** Hul eik sett fra sør mot nord.

Figur 6. Oppmåling av eikas krone i sørøstlig retning, vist med gul pil. Dette utgjør minimum utstrekning av rotsonen.

Figur 7. Utklipp fra figur i Biofokus rapport 2018-13. Illustrasjonen viser rotsonen (1), dryppssone/kroneperiferi (2) og anslått rotsone (3). Illustrasjon: Erik Solfeld.

Litteratur

Artsdatabanken 2018. Fremmedartslista 2018. Hentet

1.12.2022. <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>

Direktoratet for naturforvaltning 2012. Handlingsplan for utvalgt naturtype hule eiker.

Miljødirektoratet 2022. Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2.

Veileder M-2209, 372 sider.

Olberg, S.; Reiso, S. & Solfeld, E. 2018. Veileder om skjøtsel og hensyn i forvaltningen av hule eiker.

BioFokus-rapport 2018-13. Stiftelsen BioFokus.

DATABASER OG NETTBASERTE KARTTJENESTER

Artsdatabanken. Artskart:

<https://artskart.artsdatabanken.no>

Miljødirektoratet. Naturbase:

<https://kart.naturbase.no>

Norge i Bilder, flybilder:

<https://norgeibilder.no>

Vann-nett:

<https://vann-nett.no>